

REFERATEN.

Immuniteit tegen inplanting van kanker bij muizen. — J. B. MURPHY en zijn medewerkers in het ROCKEFELLER-Institute te New-York hebben reeds herhaaldelijk gewezen op den weerstand, welken muizen tegen den groei van ingeplant kankerweefsel vertoonen, wanneer te voren op de één of ander wijze een sterke lymphocytose is opgewekt. Dit kan men o.a. teweegbrengen door vóór de inplanting intraperitoneaal olijfolie in te spuiten, doch eveneens door de dieren met een erytheem-dosis Röntgenstralen te behandelen. Bestraalt men te sterk of te lang, dan heeft juist het tegendeel van de gewenschte werking plaats, doordat er een vernietiging van lymphocyten in plaats van een vermeerdering komt. Bij deze proeven is nog eens aangetoond, dat men met recht van *kiemcentra* in de lymphklierfollikels spreekt, want bij een door Röntgenstralen opgewekte lymphocytose vonden W. NAKAHARA en J. B. MURPHY tal van mitotische deelingen in deze lichte plekken der follikels.

Bij één dezer onderzoekingen over den samenhang tusschen weerstand tegen kanker-inplanting en lymphocytose heeft MURPHY gevonden, dat serum van een licht bestraalde rat, in aanraking gebracht met lymphocyten uit thymus of lymphklier van een normale rat, in vitro na 2 uur verblijf op lichaamstemperatuur het aantal mitosen sterk verhoogt. Serum van een contrôledier daarentegen veroorzaakt snel desintegratie der lymphocyten en mitosen zijn uiterst zeldzaam. Behandelt men niet het dier zelf, doch zijn serum in vitro met een overeenkomstige dosis Röntgenstralen, dan blijft deze bevorderende werking op de mitotische deeling der lymphocyten geheel achterwege (*The Journal of exp. Medicine*, Vol. 35, 1922, bldz. 873, 475, 487, 493 en *Anat. Record*, Vol. 22, 1921, bldz. 107).

M. A. VAN HERWERDEN.

Inwendige afscheiding en bloed. — Het is zeer waarschijnlijk, dat de klieren met inwendige afscheiding een invloed hebben op de samenstelling van het bloed. Men heeft zelfs wel kenmerkende bloedbeelden voor sommige endocrine ziekten opgesteld. Het z.g. bloedbeeld van KOCHER bij de ziekte van BASEDOW is hiervan wel het meest bekende voorbeeld. Nu is echter wel gebleken, dat deze dingen uiterst ingewikkeld zijn en van de kenmerkende bloedbeelden is eigenlijk niets overgebleven. WÄLCHLI heeft in Zürich onderzocht, welke bijzonderheden het bloed vertoont bij een te geringe of geheel ontbrekende werkzaamheid van de schildklier. Ook hij vond slechts weinig standvastige veranderingen. Bij cretins schijnt de stollingstijd verkort te zijn, terwijl het aantal roode bloedlichaampjes dikwijls gering is. De hoeveelheid bloedkleurstof is echter meestal normaal, waaruit volgt, dat de kleurindex zeer vaak hoog is. De hoeveelheid witte bloedlichaampjes is dikwijls verhoogd; de leucocytenformule kan alle mogelijke afwijkingen vertoonen, die echter nimmer kenmerkend zijn (*Folia Haematologica* 1922 Band 27, bldz. 135).

Ook DEUSCH heeft iets dergelijks onderzocht n.l. de samenstelling van het bloed bij de ziekte van BASEDOW. Hij vond, dat de viscositeit van het bloed niet kenmerkend veranderd was. Daarentegen schijnt de viscositeit van het serum bij gevallen met duidelijke stoornissen van de stofwisseling verlaagd te zijn. Dit wijst op een verminderd eiwitgehalte, wat door refractometrische onderzoeken bevestigd wordt. Door behandeling bijv. met Röntgenstralen gelukt het deze waarden wederom normaal te krijgen. Volgens DEUSCH zou dan ook de bepaling der viscositeit een middel zijn om een indruk te krijgen omtrent de ernst van een geval van de ziekte van BASEDOW (*Deutsches Archiv f. klin. Medizin*, Band 138 bldz. 175.)

KOOPMAN.

Een nieuw vroegtijdig verschijnsel en prognostisch teeken der tuberculose: de conjunctivitis granularis lateralis. —

L. SAALHOFF deelt in de *Münchener medizinische Wochenschrift*, No. 13, jaargang 69, mee, dat het hem bij zijn zieken in verscheidene gevallen trof, hoe vroegtijdig, zonder een merkbare prikkeling der oogen, een hyperplasie van delymphfollikels van het oogbindvlies en wel in het bijzonder in den buitensten ooghoek, ontstond. Zijn materiaal bestaat voor het grootste gedeelte uit: gesloten tuberculose, topcatarrh, bronchiaalklieraandoening, thyreosen, bloedarmoede en onverklaarbare verhooging van temperatuur. Daar hij steeds meer een samengaan van deze bindvlies-aandoening met tuberculose vond, ging hij dit verschijnsel stelselmatig bestudeeren en gaf hij het in zijn ziektegeschiedenissen den naam van *conjunctivitis granularis lateralis*. Aangezien hij het alleen vond in die gevallen, waar hij reeds vooruit of tijdens de behandeling een gunstig verloop kon vaststellen en het in gevorderde gevallen slechts zelden gezien werd, meent hij, dat het ook van prognostisch belang is. In de meest sprekende gevallen ziet men bij volkomen heldere oogen op de bleeke of bleekrose gekleurde bindvliesen van het onderste ooglid en wel overwegend buitenwaarts, de glazige, uitpuilende lymphfollikels. Bij minder sprekende, een zijdeachtige, grof of fijn gekorrelde granulatie. Dit verschijnsel doet zich bij kinderen voor, wanneer de reactie van PIRQUET nog negatief is, en eerst later positief wordt. Als zoodanig zou het dan een vroegverschijnsel zijn. Voor het vaststellen van klinische activiteit of voor de noodzakelijkheid van behandelen heeft het geen waarde. Bij volwassenen heeft dit verschijnsel niet veel practische waarde, daar de klinische verschijnselen hier meer uitgesproken zijn.

SCALONGNE.

Over anaphylaxie. — Nog steeds meent FRIEDBERGER, dat anaphylaxie ontstaat door ontleding van eiwitproducten. Sommige aanvallen op zijn theorie meent hij te kunnen afslaan, door te wijzen op onvoldoende techniek, bij andere weer meent hij fouten te ontdekken in de uitgangsstoffen, waarmede anaphylaxie of anaphylatoxine werd gemaakt.

BORDET heeft indertijd aangetoond, dat uit serum met agar anaphylatoxine kon worden vervaardigd. FRIEDBERGER weet dit